

BBABAC – Bacheloroppgave med forskningsmetode

Bacheloroppgave

Barnevernsarbeidernes opplevelser med minoritetsfamilier

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

Egersund 16.05.2022

Kandidatnummer: 5182

Antall ord: 12394

Forord

Først og fremst vil jeg begynne med å takke min fantastiske veileder Marte Tønning Otterlei som har gitt meg utmerket veiledning med gode råd, vært tilgjengelig og fulgt meg opp gjennom hele bacheloroppgaven. Jeg ønsker å takke henne for gode tilbakemeldinger som har vært til god hjelp.

Videre ønsker jeg også å takke informantene som har stilt opp, og delt sine erfaringer knyttet til bacheloroppgaven. Uten dere hadde det ikke vært mulig å gjennomføre bacheloroppgaven.

Jeg vil også takke familie og venner som har støttet meg gjennom hele prosessen.

Ikke minst vil jeg takke samboeren min Daniel for alle rådene, støtten, kjærligheten og motivasjonen du gav meg under hele bachelorperioden. Jeg hadde ikke klart å komme meg gjennom bachelorstudiet mitt uten deg.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
1.0 Innledning	5
1.1 Bakgrunn for valg av tema.....	5
1.2 Problemstilling	6
1.3 Avgrensninger.....	6
1.4 Begrepsavklaring.....	6
1.4 Formålet med oppgaven	8
1.5 Kunnskapsgrunnlag	8
2.0 Teoretisk rammeverk	9
2.1 Utfordringer mellom barnevernet og minoritetsfamilier	10
2.1.1 Frykt og mistillit.....	10
2.1.2 Manglende kunnskap om barnevernstjenesten.....	10
2.1.3 Språklige utfordringer mellom barnevernstjenesten og minoritetsfamilier	11
2.1.4 Kulturforskjeller og vurderinger	12
3.0 Metode	14
3.1 Valg av metode	14
3.2 Det kvalitative forskningsintervju	14
3.3 Utvalg og rekruttering av informanter.....	15
3.4 Datainnsamling.....	16
3.4.1 Intervjuguide	16
3.5 Tematisk analyse.....	16
3.6 Etiske vurderinger.....	19
3.7 Studiens troverdighet	20
3.7.1 Validitet.....	20
3.7.2 Reliabilitet.....	21
4.0 Funn	22
4.1 Skjematisk oversikt over temaene i studien.....	22
4.2 Opplevde utfordringer i arbeidet med minoritetsfamilier	23
4.2.1 Utfordringer knyttet til kommunikasjon.....	23
4.2.2 Kulturforskjeller skaper usikkerhet	24
4.2.3 Manglende kunnskap hos begge parter	25
4.2.4 Sakene oppleves mer krevende	25
4.3 Barnevernsarbeidernes forsøk på å møte utfordringene.....	26
4.3.1 Tiltak for å bedre kommunikasjon og imøtekomme kulturforskjeller.....	26
4.3.2 Informasjonsarbeid rettet mot individ og gruppe	28
4.3.3 Organisatoriske grep for å møte utfordringene	28
5.0 Drøfting	30
5.1 Opplevde utfordringer og tiltak for å bedre kommunikasjonen	30
5.2 Manglende kunnskap hos begge parter og tiltak for å bedre kunnskapen	33
5.3 Kulturelle forskjeller – utfordringer og tiltak	35

6.0 Avslutning	38
7.0 Referanseliste	39
7.0 Vedlegg	43
<i>Vedlegg 1: Intervjuguide</i>	43
<i>Vedlegg 2: Informasjonsskriv til informanter</i>	46
<i>Vedlegg 3: Samtykkeerklæring</i>	49
<i>Vedlegg 4: Godkjenning fra NSD</i>	50

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Norge har i den senere tidsepoken blitt et flerkulturelt land med et samfunn som består av mennesker fra ulike kulturer (Javo, 2010, s. 7). Det har i den senere tid kommet flere mennesker til Norge som av ulike grunner har valgt å bosette seg i landet vårt. Noen har flyttet til Norge for å gifte seg, studere eller arbeide, mens andre har flyttet fra sult, fangenskap eller krig. Ettersom samfunnet vårt har blitt flerkulturelt vil det være viktig at de ulike instansene i Norge også gjenspeiler dette. Barnevernet som er en instans, skal i all hovedsak forsøke å hjelpe og støtte foresatte slik at de kan ivareta omsorgsansvaret de har (Bufdir, 2021). Denne instansen opplever at barn med innvandrerbakgrunn er overrepresentert som mottakere av barnevernstiltak (Bufdir, 2021; Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 64). Dette kommer også frem i statistikk hvor 2,5% av barnevernstiltakene i utgangen av 2020 var for barn uten innvandrerbakgrunn, sammenlignet med 11,5% som var for innvandrerbarn og barn med innvandrerforeldre (Bufdir, 2021).

I arbeid med familier med innvandrerbakgrunn viser en undersøkelse at to av tre sosialarbeidere synes slike saker er mer utfordrende enn saker med norske familier¹. Dette kommer også til uttrykk ved at barnevernstjenesten over lengre tid har beskrevet forholdet mellom barnevernet og innvandrerbefolkningen som anstrengt (Berg & Paulsen, 2021, s. 20). Blant barnevernsarbeiderne viser det seg at flere vegrer seg for å jobbe med saker hvor andre kulturer er involvert (Berg & Paulsen, 2021, s. 20).

Som det fremkommer ovenfor kan det se ut til at barnevernsarbeidere opplever utfordringer knyttet til arbeid med mennesker med annen kulturell bakgrunn. På den andre siden har minoritetsfamilier gitt uttrykk for at de også har utfordringer knyttet til barnevernstjenesten (Berg & Paulsen, 2021 s. 20).

På bakgrunn av dette kan det være interessant å belyse hvilke erfaringer og tanker barnevernsarbeidere har ved saker som omhandler familier med annen kulturell bakgrunn. Hvilke strategier eller tanker de har rundt hvordan de kan bedre et eventuelt samarbeid, er lite omtalt og viktig å belyse. Å arbeide med andre minoriteter er noe en vil møte i yrkeslivet og jeg ønsker derfor og heve egen kompetanse rundt dette temaet. Derfor ønsker jeg som

¹ <http://norskinnvandrerforum.no/wp-content/uploads/2014/05/Rapport-Norsk-Innvandrerforum-20131.pdf>

barnevernspedagog å lære mer om hvilke utfordringer som kan oppstå i møte med minoritetsfamilier og hvordan jeg kan legge til rette for at minoritetsfamilier sitt møte med barnevernstjenesten skal bli bedre.

1.2 Problemstilling

Forskningsprosjektet har som formål å undersøke hvilke utfordringer barnevernsarbeidere opplever i møte med foreldre med annen kulturell bakgrunn. Ved bruk av dybdeintervju er det ønskelig å finne ut hvilke erfaringer og tanker barnevernsansatte har rundt samarbeid med foreldre med annen kulturell bakgrunn. Det er også ønskelig å belyse ulike synspunkter rundt hvordan de kan forsøke å håndtere eller løse de ulike utfordringene. På bakgrunn av formål vil forskningsprosjektet ta utgangspunkt i følgende problemstilling:

Hvilke utfordringer kan oppstå i møte med foreldre med annen kulturell bakgrunn og hvordan forsøker barnevernsarbeiderne å imøtekomme/løse disse utfordringene?

1.3 Avgrensninger

I dette forskningsprosjektet som er en bacheloroppgave har det blitt gjort noen avgrensninger, og det ene er at det er et lavt antall informanter ettersom kun fire ansatte i barnevernstjenesten ble intervjuet. En annen avgrensning var å kun se nærmere på minoritetsfamilier fra andre land og ikke minoritetsfamilier i Norge som eksempelvis samene. Videre har det avgrenset til å se problemstillingen i lys av barnevernstjenesten og ikke andre områder som kommunen eller andre overordnede instanser.

1.4 Begrepsavklaring

Kultursensitivitet

Kultursensitivitet kan defineres som en holdning preget av anerkjennelse og åpenhet for kulturelle forskjeller, istedenfor å søke etter ulikheter og problemer. Det å kunne ha en slik holdning i møte med etniske minoriteter kan være hensiktsmessig. For å kunne opptre kultursensitivt vil det i følge Bunkholdt & Kvaran (2015, s. 64) være nødvendig å ha kunnskap og forståelse om hva kultur er.

Kulturkompetanse

Kulturkompetanse defineres som evnen til å kunne oppnå effektive samhandlinger med mennesker med ulik kulturell bakgrunn (Jávo, 2010, s. 154). Begrepet kan forklares ut ifra flere komponenter, hvor det blant annet dreier seg om bevissthet om ens kulturelle verdensbilde. Videre bør en ha en aksepterende holdning til kulturelle ulikheter, i tillegg til kunnskap om forskjellige kulturelle uttrykksformer (Jávo, 2010, s. 154).

Minoritet / Minoritetsetniske grupper

Denne oppgaven vil bruke minoritetsetniske grupper og etnisk majoritet om hverandre. Begrepet etnisitet refereres til en enkel persons medlemskap i en gruppe som deler flere av de samme fellestrekkene som skiller seg fra andre grupper. I de fleste samfunn kan majoritetsbefolkningen bli sett på som maktutøvende ettersom de i stor grad vil kunne ha innvirkning på hva som blir sett på som «normalt». Hvordan en samhandler med andre kan være preget av påvirkningen fra majoritetens maktgrunnlag, noe som kan føre til at minoriteter må forholde seg til majoriteten sine premisser (Jávo, 2010, s. 22). I denne oppgaven vil jeg ta utgangspunkt i at de minoritetsetniske gruppene har annen kultur enn majoriteten som vil være etniske nordmenn.

Kultur

Kultur er et komplekst begrep som gjelder både nåtid og fortid, og som i stor grad handler om sosial tilpasning (Berg et al., 2017, s.19). Kultur kommer av noe som blir overført mellom generasjoner, hvor enkelte ting faller bort og annet blir lagt til (Berg et al., 2017. s 19). Dette gjør at kultur kan sees på noe som stadig er i endring (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 65).

Etnosentrisme

Etnosentrisme går ut på at en person kun anser sin egen kultur som den riktige. Det betyr ifølge Jávo (2010, s. 50) at verden blir sett ut i fra sitt eget kulturelle ståsted og at en oppfatter andre gjennom dette ståstedet.

Kulturrelativisme

Kulturrelativisme handler om å akseptere personers handlinger, synspunkter og tro, og å skape en forståelse av disse gjennom de kulturelle forutsetningene til hvert enkelt individ. Ved en slik aksept utelukker en å se på én kultur som den eneste riktige, og er derimot åpen for inntrykk fra andre kulturer enn ens egen. En slik tilnærming er essensiell for å kunne

forstå hvordan menneskers atferd, tro og verdier påvirkes i en kulturell kontekst (Javo, 2010, s. 51).

1.4 Formålet med oppgaven

Formålet med bacheloroppgaven er å belyse samarbeidet mellom barnevernstjenesten og minoritetsfamilier, dette gjennom å finne ut hva som er årsaken til de utfordringene som oppstår mellom dem. Dette vil bli redegjort gjennom erfaringer fra informanter som arbeider i barnevernstjenesten og ved hjelp av nyere forskning.

1.5 Kunnskapsgrunnlag

Det teoretiske grunnlaget for oppgaven vil bli introdusert i det følgende kapitlet. Det vil bli redegjort for ulike utfordringer barnevernet opplever i møter med minoritetsetniske grupper. Det vil også bli belyst hvordan barnevernet kan legge til rette for hvordan samarbeidet kan bli bedre. Ved hjelp av de definerte begrepene vil det være mulig å få en dyp forståelse av det teoretiske grunnlaget som har blitt valgt i dette forskningsprosjektet.

2.0 Teoretisk rammeverk

Før jeg skal belyse vilkår som kan skape utfordringer i barnevernet i møte med andre minoriteter er det vesentlig å belyse rammene en barnevernsansatt forholder seg til. Ifølge Lov av 17. juli. Nr. 100. 1992 om barnevernstjenesten (barnevernloven (bvl)) er hovedoppgaven til barnevernstjenesten å ta vare på barn og unges behov for omsorg, beskyttelse til rett tid, utvikling, og trygge og gode oppvekstvilkår bvl §1-1. Det betyr at ansvarsområdet til barnevernstjenestene er å kartlegge ulike familier sine behov og gi dem rett hjelp, dersom omsorgsevnen til foreldrene ikke er tilstrekkelig. Dette kan bli sett på som et samfunnsmandat hvor en forvalter vanskelige og viktige samfunnsoppgaver (Bufdir, 2021).

Barnevernloven består av flere prinsipper og juridiske rammer som barnevernet må forholde seg til, både fra forvaltningsloven og FNs barnekonvensjon (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 27). De juridiske rammene som barnevernstjenesten må forholde seg til er sentrale elementer som det biologiske prinsipp, barnets beste og mildeste inngrepsprinsipp (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 27). De som jobber i barnevernstjenesten må ta hensyn til en rekke ulike ting, hvor faglig skjønn vil prege hverdagen deres, og vil være noe barnevernspedagoger nærmest utøver automatisk (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 28). Kvaliteten på skjønnsutøvelse blir styrket ved at den er rammet inn av juridiske rammer og aktuelle lover som gir barnevernspedagoger ett faglig sikkerhetsnett i vurderinger av skjønnsutøvelse (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 28).

I arbeidet til barnevernstjenesten vil det alltid være en rekke ulike utfordringer, og disse ulike utfordringene vil stadig endre seg i takt med hvordan samfunnet utvikler seg. I den senere perioden har vi blant annet opplevd økt innvandring her i Norge. Dette kan også se ut til å ha ført til flere utfordringer for barnevernstjenesten, noe vi skal se nærmere på i det følgende.

2.1 utfordringer mellom barnevernet og minoritetsfamilier

2.1.1 Frykt og mistillit

I følge Berg og Paulsen (2021) er barnevernet et system som tilsynelatende er en kjent enhet for etnisk norske familier, men for familier som er tilflyttere så vil barnevernet gjerne ikke være like kjent for dem. Dette kan gjøre at disse minoritetsfamiliene kan både føle på en usikkerhet og frykt knyttet til rollen barnevernstjenesten har i Norge (Berg & Paulsen, 2021, s. 25). Dette kommer også frem ved at frykten for barnevernstjenesten er ifølge Berg et al. (2017, s.67) større for foreldre med minoritets bakgrunn enn etnisk norske foreldre. Frykten for barnevernstjenesten er også stor blant etnisk norske familier (Havnen et al., 2020, s. 8). Det kan være flere årsaker til at minoritetsfamilier kjenner på frykt, eksempelvis kan flere ha hørt ulike historier som kan virke skremmende, men som i realiteten ikke stemmer. En av de vanligste årsakene til frykten viser seg ifølge Berg og Paulsen (2021, s. 26) å være en redsel for at barnevernet skal ta fra dem barna deres.

For at minoritetsfamiliene skal oppleve en trygg relasjon til barnevernet vil tillit være sentralt (Berg & Paulsen, 2021, s. 32). Dersom det skapes gode tillitsforhold mellom individene og systemet kan store deler av arbeidet løses gjennom samarbeid og dialog (Berg & Paulsen, 2021, s. 32). Økt tillit kan bidra til å øke legitimiteten til barnevernet, noe som kan være hensiktsmessig med tanke på at oppgavene de arbeider med både er krevende og kan være utsatt for kritikk (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 17). For å kunne skape tillit til barnevernet vil blant annet kunnskap om arbeidet til barnevernet være viktig (Berg & Paulsen, 2021, s. 32).

2.1.2 Manglende kunnskap om barnevernstjenesten

Kunnskapen rundt arbeidet til barnevernet viser seg å være manglende eller lav for minoritetsfamilier, noe som ifølge Berg og Paulsen (2021, s. 33) kan føre til at flere enten unngår å ta kontakt med barnevernstjenesten eller avslår tilbud om bistand. For å kunne bedre dette kan det være hensiktsmessig å informere om barnevernets myndighet og rolle, slik at det er mulig å unngå eller oppklare misforståelser (Berg & Paulsen, 2021, s. 33; Havnen et al., 2020, s. 8). Barnevernet er avhengig av å nyansere bildet som innvandrerfamilier har av barnevernet for å kunne skape et godt samarbeid mellom barnevernet og minoritetsfamilier (Berg & Paulsen, 2021, s. 33; Havnen et al., 2020, s. 143). Informasjonsarbeidet ut mot minoritetsfamiliene vil være av betydning for å sikre seg mot at de blir tilstrekkelig informert

(Berg & Paulsen, 2021, s. 32). Dette viser også tidligere forskning som har blitt gjort ved at rikelig med informasjon som er tilgjengelig og forståelig vil være viktig (Fylkesnes & Netland, 2013, s.228; Havnen et al., 2020, s. 8). I informasjonen som blir gitt er det viktig at barnevernets rolle og myndighet til å utøve makt kommer tydelig frem (Fylkesnes & Netland, 2013, s.228). Samtidig som informasjonen skal være åpen og forståelig vil det også være avgjørende å forsikre seg om at de forstår innholdet i informasjonen (Fylkesnes & Netland, 2013, s.228). Til tross for at informasjonen forsøkes å være tilgjengelig og forståelig kan det likevel være utfordringer knyttet til å nå frem, da i form av språklige utfordringer.

2.1.3 Språklige utfordringer mellom barnevernstjenesten og minoritetsfamilier

Både fra praksisfelt og tidligere forskning har vi sett at språk - og kommunikasjonsproblemer er barrierer i samhandlingen som oppstår mellom minoritetsbefolkningen og velferdssystemet, også i barnevernet (Berg & Paulsen, 2021, s. 30). Utfordringene er ofte knyttet til språkforskjeller og tolk, men også til mangel av kvalifiserte tolker (Berg & Paulsen, 2021, s. 30). I følge Berg og Paulsen (2021, s.26) kan fremmedspråklige foresatte oppleve møte med barnevernet som stressende og utfordrende på grunn av at de ikke forstår språket. Selv om flere minoritetsfamilier både snakker og forstår norsk, kreves det et mer avansert språk for å kunne tilegne seg informasjon fra barnevernstjenesten (Berg & Paulsen, 2021, s. 26). Dermed bruker ofte barnevernspedagoger tolk i møte med minoritetsfamilier, men i følge Berg et al. (2017, s.13) viser det seg å være en del utfordringer som kan oppstå ved bruk av tolk, blant annet misforståelser og kommunikasjonssvikt. Samtidig vil det også være en viss usikkerhet knyttet til kvaliteten av det tolken oversetter (Berg & Paulsen, 2021, s. 31).

En forutsetning for kommunikasjon er felles språk, og dersom partene har ulikt språk vil det være nødvendig å bruke tolk (Berg & Paulsen, 2021, s. 32). Samtaler med tolk tar mer tid enn uten tolk, noe som må bli tatt hensyn til i planlegging av samtalen (Berg & Paulsen, 2021, s. 33). Det kan også være viktig å avklare hvem som skal være tolk, for å kunne ta hensyn til morsmål, kjønn, etnisk tilhørighet og språkferdighet (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 205). Samtidig kan det være hensiktsmessig å planlegge samtalen med tolken i forkant for å blant annet trene opp egne ferdigheter, noe som kan gjøres gjennom rollespill (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 205). Ved å planlegge samtalen og gjerne øve gjennom rollespill vil det kunne føre til at man unngår misforståelser og usikkerhet i kommunikasjonen. Selve kommunikasjonen er avgjørende i møte mellom saksbehandler og foreldrene, med tanke på om de får tillit til barnevernet og om de er fornøyde eller ikke (Berg et al., 2017, s.7).

Det vil være avgjørende å kunne forstå meningen i andres atferd, og det kan i flere tilfeller være utfordrende å forstå meningen i atferden til personer med annen kulturell bakgrunn. I tverrkulturell kommunikasjon som er møter mellom ulike kulturer kan atferden forstås av tre ulike kjennetegn, kulturelle likheter og forskjeller, kjennetegn ved individet og kjennetegn ved situasjonen (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 199). De tre kjennetegnene vil i forskjellige situasjoner ha ulik betydning for hvordan atferden kan bli forstått, og dersom partene kommer fra ulike kulturer vil kulturelle faktorer ofte bli vektlagt i stor grad. Dersom situasjonen blir utelukkende tolket på grunnlag av kulturelle årsaker kan det forekomme feilattribusjoner for barnevernspedagoger. En form for feilattribusjon kan være «kulturifisering», og et eksempel på dette kan være å tolke atferden ut ifra kulturelle årsaker når dette egentlig er individuelle egenskaper ved personen (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 200). Dette kan føre til at vi tillegger kulturen for stor vekt og ikke møter personen der den er. På den andre siden kan for lite fokus på kultur i vurderingene resultere i at vi attribuerer feil, noe som kan skape en falsk forståelse ved at vi legger for mye vekt på individuelle egenskaper eller situasjonen han eller hun er i (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 201). I tverrkulturell kommunikasjon er det viktig å ta hensyn til alle de tre ulike dimensjonene når en skal forstå hva den andre gjør (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 201).

I kommunikasjonssituasjoner med ulike kulturer er det medmennesker du møter og ikke kulturer. Kultur sensitiv samhandling betyr ikke at alle vietnamesere skal behandles likt, men at en skal ta hensyn til de forskjellige kulturene. (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 204). Det kan være nyttig i flerkulturelt arbeid å få kunnskap om de forskjellige kulturene, det er begrenset hvor mye kunnskap du kan ha om kulturen til de ulike menneskene du møter i jobben. Det blir derfor ekstra viktig å legge til rette for åpen dialog og respektfull dialog med dem du møter, for å lære mer om kulturen deres (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 199). Kulturkompetanse og kultursensitivitet er ifølge Jávo (2010, s.155) noe som bør øves og trenes på ettersom det kan bidra til at barnevernspedagoger i større grad forstår familiens kulturelle erfaringer og situasjonen deres. Deretter kan en tilegne seg mer kunnskap om hvordan en barnevernspedagog kan tilpasse arbeidet for at kulturelle erfaringer blir brukt som ressurser foran hindringer (Jávo, 2010, s. 155).

2.1.4 Kulturforskjeller og vurderinger

Den siste utfordringen som skal belyses er utfordringer ved kulturforskjeller. Slike utfordringer dreier seg oftest om å avgjøre om omsorgen barna får er akseptabel, til tross for

at oppdragelsesformen og samspillet kan være utformet annerledes enn vår egen kultur. Her må vi vurdere hva som skyldes kultur og er akseptabel omsorg, og hva vi ser på som dårlig omsorg (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 163). Samtidig som vurderinger må tas så vil det likevel være nødvendig å opptre kultursensitivt, noe som også kommer frem i den nye barneloven ved behovet for å være et kultursensitivt barnevern. Barnevernet som virksomhet er pliktet til å ha en kultursensitiv utøvelse med fokus på respekt og samarbeid. Dette innebærer blant annet at vurderinger av familiens språk, religion, kultur og etnisitet skal ta utgangspunkt i barneloven som tydelig legger fokuset mot barnets beste. Slike hensyn vil også være gjeldende for vurderinger om bosted ved plassering utenfor hjemmet. jf. Bvl § 23. Samtidig som barnevernet skal opptre kultursensitivt og ivareta ulike hensyn kan det ifølge Berg og Paulsen (2021, s. 25) være utfordringer knyttet til «for lite fokus på kultur», eller «for mye fokus på kultur» i vurderingene som blir tatt. Dersom vi har for lite fokus på kultur og ser bort ifra kulturelle ulikheter kan vi «*stå i fare for å utøve etnosentrisk praksis*» (Berg & Paulsen, 2021, s. 25). På den andre siden kan for mye fokus på kultur i vurderingene resultere i kulturel relativisme ved at vi aksepterer oppdragelsesformer som vi ellers ikke ville ha gjort med andre familier, eksempelvis fysisk avstraffelse av barn (Berg & Paulsen, 2021, s. 25).

Utgangspunktet i vurderinger skal være at barn, uansett kultur eller etnisk tilhørighet har de samme grunnleggende behovene og skal ha mulighet til å utvikle seg adekvat med kompetanselinjen (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 163). Det vil si at familier og barn med annen kultur skal vurderes etter de samme kriteriene som andre norske familier og barn vurderes etter. Samtidig vil det være en selvfølge å vise finfølelse og respekt overfor de ulike kulturelle ytringene deres, som kanskje er annerledes i forhold til vår kultur. På samme tidspunkt skal ikke finfølelse og respekt vektlegges høyere enn barns mulighet til egen utvikling. Det vil være nulltoleranse for psykisk eller fysisk ytring som fratrar barn mulighetene for egen utvikling, uansett etnisk bakgrunn (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 163). I Norge er det et mangfold av mennesker som ikke vet at eksempelvis fysisk avstraffelse er forbudt, men utøver en slik straff på grunn av manglende kjennskap til andre alternative måter å utøve oppdragelse på. På grunnlag av dette vil det være viktig å ikke vurdere alle milde signaler på oppdragervold som alvorlige voldsproblem (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 165).

3.0 Metode

I det følgende kapitlet presenteres og begrunnes valg av metode og forskningsdesign. Dette innebærer blant annet valg knyttet til rekruttering, datainnsamling og analysestrategi. I kapitlet vil det også gjøres rede for metodens validitet, reliabilitet og generaliserbarhet. I tillegg vil forskerens rolle og relevante etiske overveielser også bli belyst.

3.1 Valg av metode

Kvale og Brinkmann (2015, s 140) definerer metode som veien til målet. Det dreier seg altså om fremgangsmåten til hvordan en kan komme frem til et resultat og belyse problemstillingen (Walliman, 2018, s. 7). I forarbeidet til bacheloroppgaven ble ulike metoder vurdert, for å finne ut hvilken metode som egnet seg best til å belyse problemstillingen. For å finne den metoden som anses å være den mest hensiktsmessige til å løse oppgaven på den beste måten så må det ifølge Dalland (2020) bli gjort en grundig undersøkelse av valg av metode.

Blant ulike metoder man kan velge mellom finnes det et mangfold som man kan ta i bruk, men metodene deles som regel inn i to kategorier: kvalitativ og kvantitativ metode (Dalland, 2020, s. 54). Den store forskjellen på metodene er at ved kvantitativ metode bruker man målbare data som lar seg tallfeste, noe som gjør det mulig å utføre statistiske analyser som kommer frem til en konklusjon. Ved kvalitativ metode er forskerens forståelse og tolkning mer i sentrum når man skal analysere data som ikke lar seg tallfeste (Holme & Solvang, 1996, s. 73).

I følge Walliman (2018, s. 148) er kvalitativ metode å foretrekke ved forskning på mennesker både individuelt eller samfunnsgrupper. På bakgrunn av dette ble kvalitativ metode valgt for å kunne belyse problemstillingen og gi en dyp og helhetlig forståelse av fenomenet. Det skilles mellom tre ulike måter ved kvalitativ forskningsmetode, i dette prosjekter har intervju blitt valgt til som metode for å samle inn data.

3.2 Det kvalitative forskningsintervju

Ifølge Kvale og Brinkmann (2015, s. 19) er kvalitativt forskningsintervju en interpersonlig situasjon der deltaker og forsker har en samtale, og forskeren får kunnskap om fenomenet. Forskningsintervju gjennomføres på flere ulike måter, men i dette prosjektet er dybdeintervju blitt valgt. Dette er blitt valgt for å få en dypere forståelse av gjennom beskrivelser av opplevelser og erfaringer som deltaker har om fenomenet som blir undersøkt (Halvorsen,

2008, s. 214). Dersom man ønsker å forstå hvordan mennesker oppfatter livet og verden, bør man spørre dem (Kvale et. al., 2009, s. 19). Det er gjennom samtale man får vite om andres opplevelser, holdninger, følelser og den verden de lever i.

Det finnes flere ulike måter å strukturere et intervju på, jeg har valgt å bruke semistrukturerte intervju i dette forskningsprosjektet som Dalen (2011) sier er mest normalt å bruke. Når jeg bruker semistrukturerte intervju betyr det at informantene kan snakke fritt rundt det de synes er viktig, rundt de åpne spørsmålene som jeg har forberedt (Postholm, 2020, s. 73). Det gjør det mulig å snakke om andre temaer enn de jeg hadde satt opp i intervjuguiden, noe som kan gjøre det mulig å berøre andre aspekter og temaet enn de som var satt opp og tenkt i forkant.

3.3 Utvalg og rekruttering av informanter

Ved bruk av kvalitativ metode og intervju er det viktig at menneskene som blir rekruttert kan gi god og interessant informasjon som kan svare på problemstillingen (Jacobsen, 2010, s. 114). For å kunne besvare problemstillingen ble det vurdert som hensiktsmessig å rekruttere og intervju ansatte i barnevernstjenesten med erfaring fra ulike barnevernstjenester. Dette ettersom hver etat og arbeidsplass arbeider ulikt og møter forskjellige utfordringer, noe som gjorde det mulig å belyse ulike aspekter. For å rekruttere informanter ble flere barnevernstjenester kontaktet, og disse gav kontaktinformasjon til ansatte som kunne være aktuelle for forskningsprosjektet.

Utvalget i forskningsprosjektet består av 4 kvinner som alle er ansatt i barnevernstjenesten. De arbeider alle sammen i ulike barnevernstjenester, og har alle lang erfaring.

Ved å se på utvalget i forskningsprosjektet er dette et strategisk utvalg ettersom det har blitt valgt informanter med kunnskap og bestemte erfaringer som kan være relevant for problemstillingen (Dalland, 2020, s. 79). I besvarelsen vil begrepet *informant* bli brukt om de som blir intervjuet, ettersom informant er en person som skal ha god kunnskap om de gruppene man undersøker (Jacobsen, 2010, s. 114). Det har blitt valgt å bruke informant, 1 informant 2, informant 3 og informant 4 istedenfor navn med tanke på ivaretagelse av personvern hensyn.

3.4 Datainnsamling

3.4.1 Intervjuguide

I forkant av intervjuene ble det utarbeidet en intervjuguide. En intervjuguide er et manuskript som skal bidra til å få et mer strukturert intervjuforløp gjennom å ta opp temaer som skal være med i intervjuet og ha en viss rekkefølge på spørsmålene (Kvale & Brinkmann, 2015, s 162). Temaer som er tatt med i intervju guiden er egne tanker og erfaringer rundt utfordringer og tiltak de har gjort og opplevd rundt møte med minoritetsfamilier.

I intervjuguiden ble det forsøkt å formulere spørsmålene slik at de i størst mulig grad kunne forsøke å svare på problemstillingen. Spørsmålene var mest mulig åpne ettersom det ifølge Tjora (2012) bidrar til at deltakeren gir mest mulig informasjon, samtidig som det også gjør det mulig å komme i dybden på temaene. Dette blir gjort ved at spørsmålene ofte innledes med «hvordan», «hva» eller «i hvilken grad». Det har også blitt laget oppfølgingsspørsmål som kan benyttes dersom de kan bidra til mer informasjon som ikke kom frem i hovedspørsmålet. Intervjuguiden har blitt endret og spørsmålene har blitt omformulert, ettersom veileder gav tilbakemelding på at noen spørsmål kunne være ledende.

Det har i utformingen til intervjuguiden (vedlegg 1) blitt delt opp i ulike temaer for å forsøke å ha en logisk rekkefølge på spørsmålene. Det blir innledningsvis startet med litt enkle spørsmål for å skape en tryggere atmosfære for intervjuerne.

3.5 Tematisk analyse

I dette forskningsprosjektet har analysen tatt utgangspunkt i Braun og Clarke (2006) sin tematiske analyse. Denne er utviklet for å analysere, identifisere og rapportere temaer eller mønstre som kommer frem i datamaterialet. Tematisk analyse dreier seg om å organisere og beskrive datamateriale, for å deretter foreta tolkninger av de forskjellige aspektene (Braun & Clarke, 2006, s. 79). Datamateriale ble organisert ved å dele materiale inn i temaer, sub-temaer, koder og «initial Codes». «Initial Codes» er hvor mange ganger en har hentet ut ulike utdrag fra intervjuet og fordelt dem i ulike koder. De ulike kodene ble navngitt på bakgrunn av noe som forklarte de ulike «initial codes» som de inneholdt. Deretter ble kodene delt opp i ulike sub-temaer som redegjorde for kodene. Sub-temaene utgjør de ulike temaene som er med i forskningsprosjektet.

Tematisk analyse kan brukes på flere ulike teorier og er ikke bundet til en spesifikk teori ettersom det er et fleksibelt verktøy (Braun & Clarke, 2006, s. 78). Analysen sitt teoretiske utgangspunkt i dette forskningsprosjektet baserte seg på teorier om utfordringer de ansatte i barnevernstjenesten opplever i møte med minoritetsfamilier. Dette gjorde at en deduktiv tilnærming ble brukt for å kunne fremheve likheter og forskjeller i datamaterialet. På samme tidspunkt er det også mulig å ha en induktiv tilnærming (Braun & Clarke, 2012). I forskningsprosjektet var det aktuelt å belyse aspekter fra informantene som ikke var en del av det teoretiske grunnlaget i utgangspunktet. Denne induktive tilnærmingen resulterte i at flere temaer ble utformet på bakgrunn av informantenes uttalelser. Fremgangsmåten i den tematiske analysen har tatt utgangspunkt i seks-trinns analysemodellen til Braun og Clarke (2006, s. 79) som ser følgende ut:

Fase 1: Bli kjent med dataen

I første fase anbefales det å bli kjent med sin eget datamateriell ved å flere ganger lese gjennom før koding (Braun & Clarke, 2006, s. 87). Når transkriberingen ble utført ble intervjuene lest flere ganger. Det ble også notert ned ideer og tanker som kunne bli brukt til videre analyse, dette gjorde at fase en er preget av induktiv tilnærming.

Fase 2: Kode datamateriale

Andre fase dreier seg om å kode datamateriale for deretter å identifisere de ulike temaene som er interessante (Braun & Clarke, 2006, s. 88). Dataprogrammet NVivo ble brukt i denne prosessen, hvor det er mulig å opprette koder fra utsagnet til informantene. Denne fasen bar preg av induktiv tilnærming hvor kodene ble laget underveis og tok utgangspunkt i hva som kunne være relevant og interessant. Etter at datamaterialet var gjennomgått var det 521 «intinal codes», som ble fordelt på 59 koder. Ettersom flere av kodene hadde mye likt innhold og nesten overlappet hverandre så ble «intial codes» redusert til 228 og fordelt på 33 koder, som vist i figur 1.

Fase 3 – Søking etter temaer

Ifølge Braun og Clark (2006, s. 89) dreier fase tre seg om å prøve å få et mer helhetlig blikk over kodene, for å kunne vurdere om de ulike kodene kan kombineres for å lage ulike temaer. Det ble laget flere temaer som hadde utgangspunkt i de ulike kodene/utsagnene til informantene. Samtidig som det ble arbeidet induktivt i denne fasen så ble en deduktiv tilnærming også benyttet ved å forsøke å skape temaer som samsvarte med egen teori.

Fase 4 – Gjennomgang av temaer

Det blir anbefalt i fjerde fase å vurdere relasjonen mellom kodene og temaene fra materialet, og deretter sjekke ut relasjonen mellom datamaterialet og kodene (Clarke, Braun & Hayfield, 2015, s. 232). I den fjerde fasen ble relasjonene mellom kodene og temaene vurdert, hvor flere koder var av ulik kvalitet. De kodene som ikke var relevant for temaene ble fjernet, men før det ble fjernet ble datamaterialet sjekket enda en gang for å være sikker. Den fjerde fasen hadde en deduktiv tilnærming for å kunne få et mer oversiktlig perspektiv og kunne vurdere om temaene og kodene kunne knyttes til teorien.

Fase 5 – Navngi og definere temaene

I fase fem anbefales det å navngi og definere de ulike temaene med tanke på at de skal være skildrende for problemstillingen (Braun & Clarke, 2006, s. 92). Temaene ble navngitt på en måte som gjorde det tydelig i forhold til hva temaene handlet om, og hvilke aspekter som ble redegjort for i oppgaven. Temaene ble forsøkt å være oppklarende og ha relasjoner med hverandre. Det ble arbeidet induktivt i denne fasen ettersom datamaterialet skulle danne temaene. Samtidig ble det arbeidet deduktiv også med tanke på at flere av de ulike temaene ble laget på bakgrunn av problemstillingen og teorien. Det var enkelte temaer som ikke var like oversiktlige, noe som førte til at sub-temaer ble laget. Det vil si at datasettet ble delt inn i overordnede temaer bestående av flere sub-temaer. En slik inndeling kan være gunstig ettersom det gjør det mulig å få struktur på temaer som komplekse og store (Braun & Clarke, 2006, s. 92). Det er mulig å fremstille dataene ved bruk av sub-temaer i et hierarki, noe som førte til at en skjematisk oversikt ble laget i resultatdelen (Figur 1), dette ble gjort for å gi analysen en bedre oversikt

Fase 6 – Produsere rapport

Siste fasen i den tematiske analysen dreier seg om å lage en rapport der utdrag fra datamaterialet blir presentert (Braun & Clarke, 2006, s. 93). Det ble benyttet meningsfortetning i rapporten, noe som ifølge Kvale og Brinkmann (2009, s. 234) er å forkorte lengre uttalelser til setninger som er mer konkret, men med samme meningen. Når det ble brukt meningsfortetning så er dette markert med (...). Dette ble brukt for å få en bedre og tydeligere presentasjon av de ulike resultatene fra den tematiske analysen. Det ble tatt utgangspunkt i induktiv tilnærming i rapporten ettersom temaene ikke er bundet til en spesifikk teori.

3.6 Etiske vurderinger

Det må tas etiske vurderinger i forskningsprosjekter, noe som dreier seg om at forsker må ta hensyn til forskjellige normer i selve planleggingen og gjennomførelsen (Dalland, 2017, s. 66). De etiske vurderingene i dette forskningsprosjektet har tatt utgangspunkt i den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) sine retningslinjer.

For at forskningsprosjektet skulle bli gjennomført på en etisk forsvarlig måte ble det meldt inn til NSD som er norsk senter for forskningsdata. Dette ble gjort ettersom personopplysninger skulle behandles, og etter at NSD godkjente forskningsprosjektet (vedlegg 4) startet arbeidet.

Blant retningslinjene i NESH (2021) vil krav om å informere, samtykke og konfidensialitet bli redegjort for, ettersom disse er ifølge Dalen (201, s. 87) de viktigste. I forhold til krav om å informere så ble informantene informert i forkant gjennom informasjonsskrivet (vedlegg 2) i tillegg til at de ble spurt i starten av intervjuene om de følte de hadde fått tilstrekkelig med informasjon. Her ble de også informert om muligheten for å trekke seg på hvilket som helst tidspunkt, hvor det ikke ville få noen konsekvenser for noen.

Krav om samtykke ble overholdt ved at alle informantene måtte fylle ut samtykkeskjemaet (vedlegg 3) for å være med i forskningsprosjektet og bli intervjuet. Krav om konfidensialitet ble også overholdt ved at informantene ble anonymisert slik at ingen har mulighet til å kunne identifisere dem. Informantene har også fått fiktive navn som informant 1,2,3 og 4 i tillegg til at navn på steder og annen informasjon har blitt fjernet.

Ved intervjuene ble alle informantene møtt med respekt samtidig som det ble forsøkt å skape trygghet for informantene. De ble også informert om bruk av lydbånd hvor filene ville bli slettet etter endt forskningsprosjekt.

3.7 Studiens troverdighet

3.7.1 Validitet

Validitet dreier seg om hvorvidt resultatene til studien er gyldige, og om metoden en har valgt undersøker det den hovedsakelig skal undersøke (Kvale & Rygge, 2009, s. 251; Schwartz-Shea & Yanow, 2012, s. 92). Ved kvalitative forskningsprosjekter vil forskerens egen tolkning alltid prege prosjektet til en viss grad (Holme & Solvang, 1996, s. 32). Ettersom jeg har erfaringer innenfor temaene i dette forskningsprosjektet, vil det være viktig å være bevisst på egen forforståelse. Det å være bevisst på egen forforståelse vil gjøre det mulig i større grad å være objektiv. Det vil også være viktig å reflektere over valg som gjøres underveis og som kan påvirke den endelige konklusjonen. Det blir eksempelvis gjort vurderinger rundt innholdet i intervjuene i forhold til om det kan ha relevans og bør inkluderes i resultat delen. Gjennom forskningsprosjektet har det blitt forsøkt å styrke troverdigheten ved å inkludere informanter fra ulike barnevernstjenester, i tillegg til å forsøke å tilegne seg rikelig med kunnskap om temaet som skulle bli undersøkt.

Ved kvalitativ forskning er det vanligvis fire feil det er hensiktsmessig å være klar over og ta med i vurderingen av validiteten på prosjektet (Kruuse, 2003, s. 225). De fire feilene er respondentfeil, tidsfeil, situasjonsfeil og forskerfeil (Kruuse, 2003, s. 225).

Forskerfeil kan være måten spørsmålene blir formulert, eller at spørsmålene er feil eller ikke relevante (Kruuse, 2003, s. 225). For å unngå forskerfeil ble spørsmålene i intervjuguiden (vedlegg 1) gjennomgått med veileder for å også unngå å stille ledende spørsmål.

Respondentfeil kan være å velge informanter som ikke har nok kunnskap om temaet (Kruuse, 2003, s. 226). I dette forskningsprosjektet var det i utgangspunktet ønskelig med informanter som hadde lang erfaring fra arbeid i barnevernstjenesten, noe som reduserer muligheten for respondentfeil. Underveis i intervjuene måtte informantene også bekrefte om de forstod spørsmålene, noe som bekreftet at de forstod spørsmålene og hadde kunnskap nok til å besvare de.

Situasjonsfeil kan være feil knyttet til variasjon av ytre forhold, omstendigheter og miljøet (Kruuse, 2003, s. 227). I dette forskningsprosjektet ble intervjuene gjennomført både som fysiske møter og digitalt på dataprogrammet Zoom Video Communications. Dette ettersom

intervjuene ble gjort i koronapandemien hvor enkelte følte på en redsel for å bli smittet av viruset. Dette resulterte i at jeg ikke kunne se kroppsspråket like godt til dem jeg intervjuet på dataprogrammet Zoom Video Communications.

Tidsfeil er den siste feilen, og denne dreier seg om at en har for lite tid til å få informasjonen man trenger (Kruuse, 2003, s. 228). I informasjonsskrivet (vedlegg 2) stod det eksplisitt at intervjuene kunne ta opp til 60 minutter, noe som gjorde at det var tilstrekkelig med tid til å nødvendig informasjon, samtidig gjorde dette det også mulig for informantene å tilføye dersom de ønsket det.

3.7.2 Reliabilitet

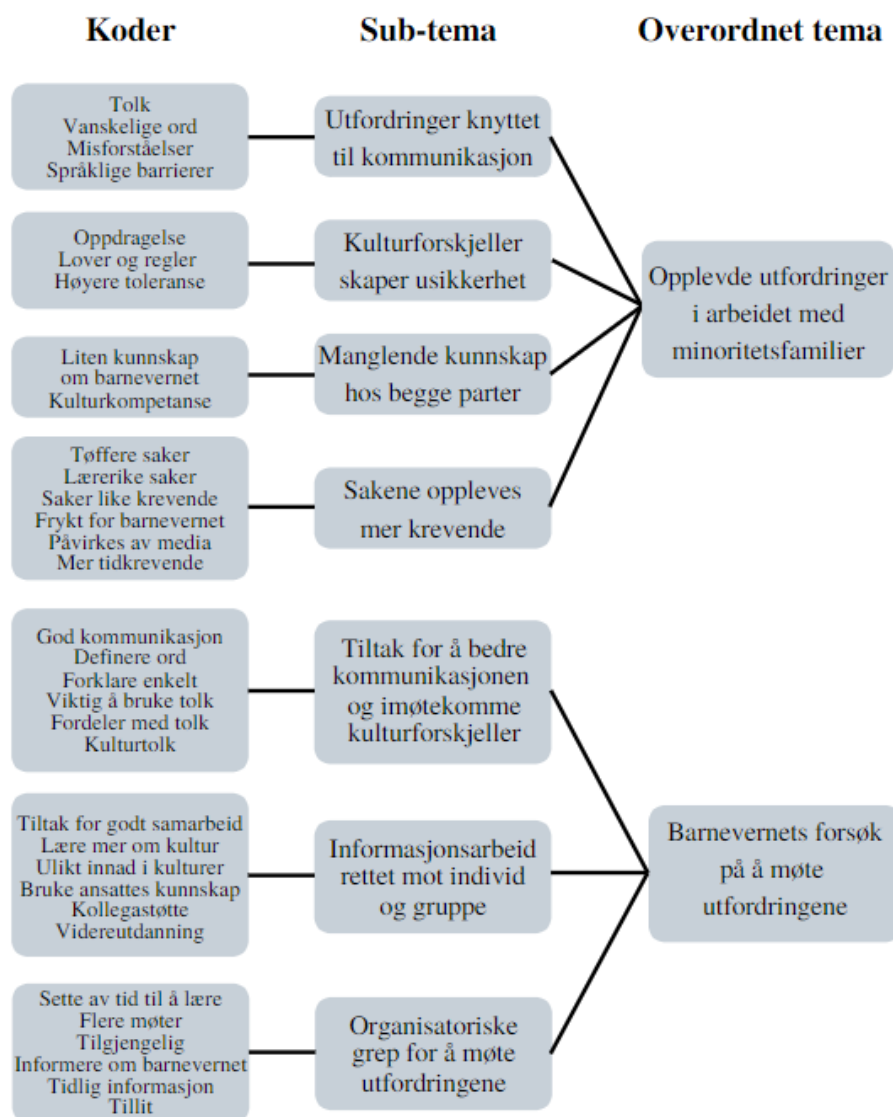
Ved forskning er det viktig å kunne vise at studien er troverdig og transparent. Dette gjøres ved å ta for seg hvordan forskningsprosjektet har kommet frem til konklusjonene og hvilke prosedyrer som har blitt brukt (Yin, 2016, s. 13). Det er normalt at reliabiliteten er noe høyere på kvantitativ forskning enn ved kvalitativ forskning, ettersom det er mindre tolkning involvert (Kruuse, 2003, s. 246). Forskerens miljø, definisjoner, erfaringer og bakgrunn kan påvirke resultatet i kvalitativ forskning. Det er derfor viktig at forskeren er bevisst på dette, slik at leseren forstår vurderingene og de ulike premissene som er lagt i grunn for de ulike valgene som er tatt.

For å kunne oppnå høy reliabilitet skal det være mulig for andre forskere å gjenskape de samme resultatene fra studien ved å utføre de samme stegene som i dette forskningsprosjektet (Kruuse, 2003, s. 245). For å skape høy reliabilitet i dette forskningsprosjektet har fremgangsmåter blitt detaljert beskrevet. Det har også blitt forsøkt å forklare metodevalg og andre avgjørelser som har blitt gjort underveis i prosessen. Fremgangsmåtene har blitt presentert på en konkret og tydelig måte, noe som bidrar til å styrke reliabiliteten.

4.0 Funn

4.1 Skjematisk oversikt over temaene i studien

Prosedyrene i de seks fasene i tematisk analyse vil være utgangspunktet for fremstillingen av funnene i prosjektet. Intervjuene dannet koder som ble delt videre inn i sub-temaer. Det ble totalt 7 sub-temaer som er grunnlaget for forskningsprosjektets overordnede temaer som tok utgangspunkt i utfordringer og tiltak. De overordnede temaene og sub-temaene kan sees på som paraplysetninger eller ord som oppsummerer kodene under seg.

Figur 1: Skjematisk oversikt over forskningsprosjektets overordnede temaer, sub-tema og koder.

4.2 Opplevde utfordringer i arbeidet med minoritetsfamilier

Dette temaet dreier seg om hvilke utfordringer barnevernsansatte har møtt på i møte med andre minoritetsfamilier. Temaet vil belyse flere ulike aspekter rundt elementer som utfordringer knyttet til kommunikasjon, kulturforskjeller skaper usikkerhet, manglende kunnskap hos begge parter og sakene som opplevdes mer krevende.

4.2.1 Utfordringer knyttet til kommunikasjon

Alle informantene nevnte utfordringer knyttet til at flere norske begreper ikke lar seg oversette til andre språk. Flere informanter opplevde at definisjoner på begreper kunne ha annerledes betydning på forskjellige språk, og la vekt på at språk var en stor barriere. Dette opplevde de kunne påvirke tilliten mellom barnevernstjenesten og klientene, noe som kunne føre til en usikkerhet knyttet til om informasjonen ble forstått av klientene.

Informantene benyttet seg av tolk både for å kunne gjøre seg selv forstått, men og for å kunne forstå andre språk. Det ble av alle informantene uttrykket utfordringer knyttet til bruk av tolk, hvor noen nevnte at klientene ikke forstod tolken eller at tolken ikke oversatte det han/hun skulle. Det kan ifølge informantene være flere ulike grunner til at klientene ikke forstår tolken, hvor den ene grunnen var dialekt.

Samtlige informanter fant det utfordrende at tolken kunne legge til noe som ikke hadde blitt direkte sagt, eller gjorde feil tolkninger. Dette kunne resultere i en usikkerhet knyttet til hva som hadde blitt formidlet.

«Ehm, bruk av tolk kan være utfordrende dersom tolken tilegner egne ting. Det er mange ganger jeg har sittet med tolk og har opplevd at tolken legger til annet i oversettelsen. Dette fører til at samtalen blir mer hakkete, og at jeg blir usikker på om hva klienten har fått vite» (Informant 4).

En annen utfordring alle informantene gav uttrykk for var at det var stor variasjon i hvor gode tolkene er. For eksempel fortalte noen informanter at de hadde møtt på mye forskjellige tolker med stor variasjon i hvor dyktige de var. Dette hadde resultert i at de flere ganger måtte be om å bytte tolk. Samtidig ble det også uttrykt at tolketjenesten hadde blitt bedre.

Til tross for bedre tolketjeneste nevnte noen informanter utfordring knyttet til opplevelser med familier som ikke følte behov for tolk. Dette kunne være saker hvor den ene klienten snakket norsk, mens den andre ikke snakket norsk. I slike tilfeller opplevde noen informanter at klienten som ikke snakket norsk hadde fått for lite informasjon eller feil informasjon fra den andre klienten som snakket norsk. Det var også eksempler på familier som ikke ønsket tolk, men som i ettertid hadde opplevd at de ikke tilstrekkelig forstod alt innholdet i samtalen. Videre fortalte samtlige informanter om opplevelser hvor familier hadde blitt fornærmet når de fikk tilbud om tolk, dette oppsummerer informant 4 på god måte:

«Noen har blitt fornærmet når vi har sagt vi vil ha tolk «forstår du ikke hva vi sier, jeg kan jo norsk», ikke sant. Så blir de litt fornærmet(...)» (Informant 4).

4.2.2 Kulturforskjeller skaper usikkerhet

Utfordringer knyttet til tilfeller hvor klienters forståelse av god oppdragelse ikke var innenfor samfunnets lover og normer, var noe alle informantene hadde opplevd. Informantene uttrykte likevel at det var viktig å respektere andre kulturer sine oppdragelsesmåter. Samtidig som de skulle vise respekt uttrykte de utfordringer knyttet til å frata dem sine oppdragelsesmåter som de kanskje var oppvokst med selv.

En annen utfordring som tre informanter hadde opplevd var manglende eller ikke tilstrekkelig kunnskap om kulturene, da i forhold til hva som var kulturbetinget og hva som ikke hadde sammenheng med kulturen deres. For den ene informanten resulterte dette i en følelse av høyere toleranse for familier med annen kulturell bakgrunn sammenlignet med etnisk norske familier, ettersom de på en måte unnskylder dem med at de ikke kjenner til lovene og normene i samfunnet. Som en motsetning til dette uttrykte en annen informant at sakene ble gjort etter de samme lovene og reglene, men at det var viktig å forstå det ut ifra konteksten. Informant 2 beskrev det på følgende måte:

«Er det kultur eller er det ikke, sant det er jo utfordrende. Mange sier gjerne at vi gjør jo sånn i vår kultur, så hører du gjerne med kulturfolkere på den kulturen og de kan gjerne si nei, de slår ikke barna sine i denne kulturen» (Informant 2).

4.2.3 Manglende kunnskap hos begge parter

Minoritetsfamilier og etnisk norske familier sin kunnskap om barnevernstjenesten ble opplevd som manglende av alle informantene. Dette uttrykte den ene informanten ved at flere minoritetsfamilier ikke visste hva barnevernstjenesten er, hva de kan gjøre, eller hva de har rett på å kunne gjøre. Samtidig opplevde flere av informantene en utfordring knyttet til at barnevernstjenesten ikke hadde nok kulturkompetanse. For informant 4 ble det ikke uttrykt utfordringer knyttet til manglende kulturkompetanse. Som en konsekvens av for lite kulturkompetanse uttrykte noen informanter at de trodde flere barnevernstjenester opplevde usikkerhet og inkompetanse. Noen av informantene hadde imidlertid opplevd at barnevernstjenester i større kommuner med flere bosatte minoritetsfamilier hadde mer kulturkompetanse, og gjerne ansatte som var spesialiserte på arbeid med minoritetsfamilier. Et annet aspekt var at noen informanter opplevde manglende kunnskap hos journalister, dette forklarte informant 1 slik:

«Mange av de journalistene som lager disse sakene har ikke kompetanse om lovverket og hvordan barnevernet jobber, så det kan skape misforståelser som blir servert ut til befolkningen. (...) er med å skape mistilliten» (Informant 1).

4.2.4 Sakene oppleves mer krevende

Informantene uttrykte alle sammen at saker hvor andre minoriteter var involvert opplevdes mer krevende eller «tøffere», sammenlignet med saker hvor etnisk norske familier var involvert. Samtidig uttrykte samtlige informanter en nysgjerrighet ved at det var spennende og lærerikt å arbeide med mennesker med andre kulturer. På den andre siden opplevde enkelte informanter at ulik kultur og virkelighetsforståelse kunne oppleves som å arbeide i motbakke, noe som var krevende. I motsetning til de andre informantene så opplevde en informant at sakene var like krevende, uavhengig av kulturell bakgrunn. Denne informanten uttrykte at det kunne være like vanskelig å forstå kulturen til noen fra et annet land, som ved noen fra et lite sted i Norge.

En annen utfordring som tre av informantene uttrykte var en opplevelse av at minoritetsfamilier hadde en frykt for barnevernstjenesten. Disse informantene uttrykte også at etnisk norske familier opplever en frykt for barnevernstjenesten, men opplevde at frykten var både større og vanskeligere å vende for minoritetsfamilier.

«(...) opplever jo generelt at minoritetsfamilier kanskje har enda mer frykt og er enda mer redde enn kanskje mange norske familier. Ja sant når de hører barnevernet så tenker de at nå mister vi ungene» (Informant 3).

Flere informanter uttrykte at deler av frykten hadde bakgrunn i en redsel for at barnevernet skulle ta fra dem barna deres. Denne frykten uttrykte enkelte informanter var et resultat av media eller nyhetskanaler som skriver historier som både er skumle og forferdelige, hvor barnevernet har gjort feil eller at ikke hele historien kom frem. Disse informantene opplevde at sakene som ble fremstilt var lite nyansert, og at det ikke kom tydelig nok frem at det er et flertall av familier som er fornøyde i sakene. Noe annet en informant opplevde kunne påvirke tilliten minoritetsfamilier har til barnevernet var dårlige erfaringer med myndighetene når de ankom Norge.

Som et resultat av redsel for barnevernstjenesten opplevde flere informanter at saker med minoritetsfamilier ofte tok lenger tid, ettersom de blant annet måtte bruke mye tid på å trygge dem underveis. Samtidig ble det uttrykt av en informant at i saker med etnisk norske familier var det også nødvendig å bruke tid på trygge dem.

Som belyst har informantene nevnt flere ulike utfordringer de møter i møte med minoritetsfamilier. I det følgende vil vi se nærmere på hvilke tanker informantene hadde om hvordan de kan løse utfordringene

4.3 Barnevernsarbeidernes forsøk på å møte utfordringene

Dette temaet belyser hva informantene mente de kunne gjøre for å løse eller bedre utfordringene de møter. Her vil vi se nærmere på hvilke tiltak en kan gjøre for å bedre kommunikasjon og imøtekomme kulturforskjeller. Vi vil også se nærmere på informasjonsarbeid rettet mot individ og gruppe, og organisatoriske grep for å møte utfordringen.

4.3.1 Tiltak for å bedre kommunikasjon og imøtekomme kulturforskjeller

For å oppnå et godt samarbeid med minoritetsfamilier uttrykte informantene at god kommunikasjon var viktig. For å oppnå dette var det viktig å definere ord som kunne ha ulik betydning, noe de også opplevde var viktig i møte med etnisk norske familier. Informantene uttrykte at det var viktig å forklare ting på en enkel måte for å gjøre seg forstått. Til tross for å

forsøke å forklare ting på en enkel måte opplevde informantene at det var viktig med bruk av tolk i møter med minoritets familier som ikke snakket godt norsk. En av informanten hadde opplevd at tolk var et viktig ledd mellom barnevernstjenesten og familier som ikke snakket godt norsk.

Det var flere av informantene som nevnte at de alltid kom med tilbud om tolk når de skulle ha møte med familier som ikke kunne eller ikke var gode å snakke norsk. Til tross for at familier ikke ønsket eller hadde behov for tolk så uttrykte flere av informantene at de hadde begynt å alltid bestille tolk. En av informantene uttrykte at det var viktig å fortelle minoritetsfamilier at tolk ble brukt for deres del, slik at de kunne forstå alt som ble sagt i en såpass alvorlig situasjon. Samtidig opplevde samme informant at dette sikret de ansatte i barnevernstjenesten at informasjonen ble forstått av minoritetsfamiliene.

Til tross for at bruk av tolk var et godt tiltak var det imidlertid noen informanter som hadde opplevd at det hadde vært nødvendig å gi beskjed til tolken at det ikke var lov å legge til ekstra informasjon som ikke har blitt sagt. De samme informantene uttrykte også at de i enkelte tilfeller måtte spørre tolken om han eller hun hadde lagt til ekstra informasjon. Ettersom informantene opplevde ulik kvalitet på tolkene uttrykte de at det var viktig å gi tilbakemelding til tolketjenesten dersom tolkene var dårlige. Flere av informantene opplevde også at det hadde vært nødvendig å bytte tolk, for å sikre seg om at de fikk gode tolker i arbeidet sitt.

I saker hvor informantene kjente på en usikkerhet knyttet til ulike ting i minoritetsfamiliene sin kultur opplevde de det viktig å benytte seg av kultur tolk. Informantene uttrykte at det var viktig ettersom kultur tolken har mer kompetanse om hvordan kulturen fungerer, og kunne fortelle hva som kom fra klientens kultur eller ikke. En av informantene opplevde at kultur tolker ofte forklarte minoritetsfamilier hvordan den norske kultur fungerer, slik at de også skal få en bedre forståelse av den. Dette forklarte informanten slik:

«Å bruke kultur tolk gjør at vi kan på en måte forstå kulturen deres på en helt annen måte en det vi gjør. (...) Det har vært ganske greit å ha kultur tolk inn av og til, for å få dem til å forstå hvordan ungdommen i Norge lever» (Informant 4).

4.3.2 Informasjonsarbeid rettet mot individ og gruppe

For å få til best mulig samarbeid med klientene uttrykte alle informantene at det var viktig å skaffe seg informasjon om den aktuelle kulturen de kom fra. For å lære mer om kulturen opplevde informantene at de lærte mest gjennom å spørre klientene i møtene de hadde. Videre uttrykte informantene at til tross for at enkelte klienter hadde lik kulturell bakgrunn så kunne familien deres ha en relativt annerledes kultur. Dette uttrykte en av informantene slik:

«Jeg tenker at det vi erfarer best er ved å spør den aktuelle familien (...) Så jeg føler jo at det å få kompetanse og få svar er ganske individuelt og. For det at selv om jeg kommer ifra et land eller en kultur så har hver familie sin kultur» (Informant 3)

Samtlige informanter uttrykte også at det var viktig å bruke andre ansatte på kontoret dersom de hadde kunnskap om aktuelle kulturer. De samme informantene opplevde det også viktig med kollegastøtte hvor kollegaer med mye kunnskap kunne hjelpe til. Informantene uttrykte at alle barnevernsinstitusjonene burde hatt ansatte som tar bukdir sin videreutdanning, som heter arbeid med minoritetsfamilier. Dette uttrykte alle informantene ville bidra til at det minst er en ansatt med god kunnskap om arbeid med minoritetsfamilier.

4.3.3 Organisatoriske grep for å møte utfordringene

Gjennom intervjuene som ble gjort uttrykte informantene at det bør settes av mye tid til å lese seg opp og forstå kulturen til minoritetsfamiliene, og viktigheten knyttet til bruk av tolk. Informantene opplevde at det ofte var nødvendig med flere møter når minoritetsfamilier var involvert, sammenlignet med når etnisk norske familier var involvert. Dette uttrykte informantene kom av at det var viktig å gi tilstrekkelig med informasjon til minoritetsfamiliene om barnevernets funksjon. Noen av informantene uttrykte at det var viktig å fortelle minoritetsfamiliene om hvem barnevernet er, hva de arbeider med og hva de ønsker å hjelpe dem med.

Flere av informantene uttrykte videre at de syntes det var viktig å kontinuerlig arbeide med å gi informasjon om barnevernet til minoritetsfamilier. De samme informantene opplevde det viktig med tidlig informasjonen om barnevernet, slik at minoritetsfamilier vet hvem barnevernet er og at informasjonen blir gitt i ufarlige arenaer hvor de vanligvis oppholder seg. En av informantene uttrykte fordelene av å samarbeide med de ulike arenaene de oppholder seg i, og forklarte det på følgende måte:

«(...) gå i dialog med foreninger og kirke samfunn og få til ett samarbeid med de, og komme i samarbeid med nøkkelpersonen i de andre kulturene. En ser jo ofte at imanen har jo en enorm påvirkningskraft sant, det er han de kommer til når det er noen utfordringer og han kan også da være med å trygge dem (...)» (Informant 2).

For å kunne få frem informasjon om barnevernet og oppnå gode samarbeid opplevde informantene at det var helt sentralt å skape tillit, både til minoritetsfamilier, men også til etnisk norske familier. For å skape tillit uttrykte de det viktig å være åpen for deres kultur, møte dem med respekt, lytte til dem og ikke møte dem med feil holdning.

5.0 Drøfting

I dette kapittelet vil funn fra informantene bli drøftet opp mot oppgavens problemstilling og det teoretiske grunnlaget i forskningsprosjektet. Problemstillingen i dette forskningsprosjektet er følgende «*Hvilke utfordringer kan oppstå i møte med foreldre med annen kulturell bakgrunn og hvordan forsøker barnevernsarbeiderne å imøtekomme/løse disse utfordringene*».

5.1 Opplevde utfordringer og tiltak for å bedre kommunikasjonen

Informantene uttrykte ulike utfordringer knyttet til kommunikasjonen mellom barnevernstjenesten og minoritetsfamilier. Gjennomgående faktorer de opplevde som utfordrende var vanskelige begrep, språk, misforståelser og tolk. Som tiltak til dette uttrykte informantene at det er viktig å bruke et enklere språk, gjennom å blant ved å definere ord. Det er også et viktig tiltak å ha samtaler med tolk både i forkant og etterkant av møter, og gi tilbakemelding på kvaliteten på tolketjenesten.

Kommunikasjon og språk mellom barnevernstjenesten og minoritetsfamilier ble opplevd som utfordrende for informantene, og forklarte blant annet at flere norske begrep ikke lot seg oversette til andre språk. Dette kan ses i sammenheng med det Berg og Paulsen (2021, s. 30) belyser, nemlig hvordan kommunikasjon og språk kan være utfordringer. Røkenes og Hansen (2012, s. 203) viser også hvordan språkforskjeller i møte med minoritetsfamilier er en faktor som kan skape barrierer. Med dette kan det stilles spørsmål om det ikke bare er informantene i denne studien som har den nevnte utfordringen, men også flere minoritetsfamilier.

I tillegg til kommunikasjon og språk, opplevde informantene utfordringer med at definisjoner på begreper kunne ha annerledes betydning på forskjellige språk. Dette vil trolig kunne føre til misforståelser mellom barnevernstjenesten og minoritetsfamiliene, noe som sannsynligvis også kan svekke kommunikasjonen. Berg og Paulsen (2021, s.7) hevder at god kommunikasjon kan medføre at minoritetsfamilier får tillit til barnevernet. Svekket kommunikasjon kan dermed få negative konsekvenser i henhold til båndet mellom barnevern og aktuelle foreldre. Informantene uttrykket også at tilliten mellom barnevernstjenesten og klientene ble svekket som en konsekvens av forskjellig språk. Dette opplevde informantene kunne føre til en usikkerhet knyttet til om informasjonen ble forstått av klientene. Samtidig kan det også være utfordrende å vite om informasjonen ble forstått ettersom det kreves et mer

avansert språk for å kunne tilegne seg informasjon fra barnevernstjenesten (Berg og Paulsen, 2021, s.30; Fylkesnes & Netland, 2013, s.228). På den andre siden trenger ikke språket være den største utfordringen i kommunikasjon mellom minoritetsfamilier og barnevernstjenesten. Dette ved at enkelte familier kan ha opplevd krig, tap og gjerne en utfordrende flukt til Norge. Slike opplevelser vil kunne føre til traumer og andre psykiske utfordringer som kan hindre samarbeid og evne til kommunikasjon med barnevernstjenesten.

Som tiltak for å bedre utfordringene legger informantene vekt på at det er viktig å definere ord for å skape forståelse mellom klientene og barnevernstjenesten. I praksis kan et passende tiltak være å avklare ulike begreper i de første møtene. Her vil det være viktig å spesifisere at ord kan ha bredere eller ulik betydning i vedkommende sitt land, for videre å gi en ramme for ordets betydning i Norge og at vurderingen baseres på dette. Et annet tiltak informantene uttrykte var å snakke på en forenklet måte slik at det var enklere for fremmedspråklige foresatte å forstå hva som ble sagt. Dette kan være hensiktsmessig ettersom fremmedspråklige foresatte opplever møte med barnevernet som stressende og utfordrende på grunn av at de ikke forstår språket (Berg og Paulsen, 2021, s.26; Fylkesnes & Netland, 2013, s.222)

Tolk er nødvendig når begge parter ikke snakker samme språk (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 205; Javo, 2010, s. 165). Dette var et annet tiltak alle informantene opplevde nødvendig, nemlig tolk i møte med familier som ikke kunne norsk. Informantene benyttet seg av tolk både for å forstå andre sitt språk, men også for å kunne gjøre seg selv forstått. Tolk kan tilsynelatende tenkes å være hensiktsmessig for å bedre kommunikasjonen ettersom et felles språk er en forutsetning for kommunikasjon (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 205; Javo, 2010, s. 165). Samtidig som bruk av tolk kan utelukkende se ut til å være positivt, opplevde enkelte informanter flere utfordringer knyttet til bruk av tolk.

En av utfordringene informantene uttrykket var at tolkene i enkelte tilfeller kunne legge til ekstra informasjon under oversettelsen som ikke var en del av oversettelsen. Dette kan tenkes å føre til at informantene i tråd med Berg og Paulsen (2021, s.31), følte på en usikkerhet knyttet til kvaliteten av det tolken oversetter. Et resultat av dette kan sannsynligvis føre til flere utfordringer, blant annet misforståelser og kommunikasjonssvikt (Berg et al., 2017, s.13; Javo, 2010, s. 163). Det er naturlig å tenke at alle mennesker har en individuell tilnærming og fremtoning når en kommuniserer. Dette kan resultere i et misvisende oppfattet budskap

mellom partene da tolken eksempelvis kan formidle på en måte preget av mer vennlighet og mindre alvorlighetsgrad enn det som opprinnelig var uttrykt av barnevernstjenesten.

Kommunikasjonssvikt kan tenkes å påvirke en rekke ulike faktorer negativt, hvor blant annet informantene gav uttrykk for at samarbeid og tillit var hemmende faktorer.

Informantene opplevde også ulik kvalitet på tolkene, noe som kan være et resultat av det Berg og Paulsen (2021, s.30) påpeker, nemlig mangel på kvalifiserte tolker. Dette vil trolig kunne føre til utfordringer i kommunikasjonen mellom barnevernstjenesten og minoritets-familiene. Utfordringer i kommunikasjonen kan være negativt ettersom det kan være avgjørende for om minoritetsfamilier får tillit til barnevernet (Berg et al., 2017, s.7; Fylkesnes & Netland, 2013, s. 232). Dette vil i så fall kunne påvirke minoritetsfamiliene sin opplevelse av om de opplever en trygg relasjon, ettersom tillit ifølge Berg og Paulsen (2021, s.30) er sentralt i denne opplevelsen. Informantene gav også uttrykk for at enkelte minoritetsfamilier ikke ønsket å ha med seg tolk i samtalene, selv om de ikke forstod det norske språket fullt ut. Dette kan tenkes å være utfordrende med tanke på at fremmedspråklige foresatte ifølge Berg og Paulsen (2021, s.26) kan oppleve møte med barnevernet som stressende og utfordrende på grunn av at de ikke forstår språket. Det trenger ikke bare å være språklige vansker som gjør at møte med barnevernet oppleves som stressende og utfordrende. Det kan være sårbart å bli kritisert eller få veiledning på barneoppdragelsen. Dette kan være en hindring som gjør at foreldre ikke åpner seg, og deler utfordringer de har. Det å komme til en annen kultur med med ulike krav til oppdragelse og omsorg, kan føre til at det man besitter av kunnskap blir ugyldig, og kan tenkes å oppleves psykisk tungt for flere foreldre. Det å bli kontaktet av barnevernstjenesten kan også oppleves vanskelig for etnisk norske familier, ikke bare minoritetsfamilier.

Som tiltak på utfordringene knyttet til bruk av tolk gav informantene imidlertid uttrykk for at det alltid var smart å tilby tolk. De gav også uttrykk for at det kunne være hensiktsmessig å fortelle minoritetsfamiliene at barnevernstjenesten ønsket å bruke tolk for deres egen del. Til tross for at informantene opplevde utfordringer knyttet til varierende kvalitet på tolkene, så kan det se ut til at de fremdeles finner det positivt å bruke tolk. Det kan også tenkes å være hensiktsmessig å gi tilbakemelding på kvaliteten på tolketjenesten, noe informantene også påpekte. Et annet tiltak vil trolig kunne være å avklare på forhånd hvem som skal være tolk, ettersom dette vil ifølge Røkenes og Hanssen (2012, s. 205) kunne bidra til at barnevernstjenesten unngår få tolker som ikke kan morsmålet til klienten.

Videre er det viktig at barnevernstjenesten selv har gode ordninger og rekrutteringsprosesser for å sikre at potensielle tolker har en viss ønsket kvalitet. På denne måten vil barnevernstjenesten trygt kunne tilby egnede tolker slik alle tilknyttede minoritetsfamilier opplever rettferdighet og stabilitet, hvor tolkens evner blir en uavhengig faktor under samtaler. Når en egnet kandidat er satt på oppdrag, må en sikre at vedkommende er bevisst på sine oppgaver og fremtoning. Informantene uttrykte blant annet viktigheten av å planlegge samtale med tolken i forkant av møter. Virkningen av dette tiltaket, vil trolig bidra til bedre forståelse mellom barnevernstjeneste og tolk. Røkenes og Hanssen (2012, s. 205) underbygger at tiltaket kan bidra til unngåelser rundt usikkerhet i kommunikasjonen.

5.2 Manglende kunnskap hos begge parter og tiltak for å bedre kunnskapen

Informantene uttrykte ulike utfordringer knyttet til manglende kunnskap hos både barnevernstjenesten og minoritetsfamilier. Faktorer de opplevde som utfordrende var minoritetsfamiliers manglende kunnskap om barnevernstjenesten og ulike konsekvenser dette fikk. De opplevde det også utfordrende med for lite kunnskap om de forskjellige kulturene. Som tiltak til dette uttrykte informantene at det kunne være hensiktsmessig å bedre informasjonen om barnevernstjenesten, gjerne ved å gjøre den mer tilgjengelig og forståelig. Det ble også nevnt tiltak som å lære mer om kulturene gjennom å spørre familiene, ha møter med kollegaer, drøfte og øve sammen.

Informantene opplevde at minoritetsfamilier hadde en manglende kunnskap om barnevernstjenesten, noe de uttrykte var en stor utfordring. Dette kan se ut til å samsvare med Berg og Paulsen (2021, s. 33) som også belyser at minoritetsfamilier har en manglende eller lav kunnskap om arbeidet til barnevernstjenesten. Manglende kunnskap kan trolig føre til en rekke ulike utfordringer. En av konsekvensene ser ut til å være i tråd med Berg og Paulsen (2021, s. 33) som forklarer at flere familier ikke tar kontakt med barnevernstjenesten ettersom de ikke vet hva de gjør. I tillegg til at de ikke vet hva barnevernstjenesten gjør var det flere informanter som opplevde at minoritetsfamilier følte på en redsel. Dette gjenspeiles i Berg og Paulsen (2021, s. 25) sin teori som peker på at minoritetsfamilier kan føle på en usikkerhet og frykt knyttet til rollen barnevernstjenesten har i Norge. Denne frykten opplevde flere informanter at etnisk norske familier også følte, noe som kan se ut til å samsvare med Havnen et al. (2020, s. 8) som også påpeker at etnisk norske familier har en stor frykt for barneverns-

tjenesten. Deler av frykten opplevde informantene kom av en redsel for at barnevernet skulle ta fra dem barna deres, noe Berg og Paulsen (2021, s. 26) også påpeker.

Som et tiltak for å redusere minoritetsfamilier sin frykt eller redsel for barnevernstjenesten, kan det være hensiktsmessig å nyansere bildet mennesker har om barnevernstjenesten ettersom det ifølge Berg og Paulsen (2021, s.33) vil oppklare misforståelser. Informantene uttrykte at det var viktig å kontinuerlig arbeide med å informere befolkningen om arbeidet til barnevernstjenesten, for å oppklare misforståelser og bedre eventuelle negative holdninger. Et slikt kontinuerlig informasjonsarbeid vil trolig være viktig med tanke på at det ifølge Berg og Paulsen (2021, s. 32) vil være av betydning for å sikre seg mot at de blir tilstrekkelig informert. Noe annet informantene også uttrykte kunne bidra til at minoritetsfamilier blir mer informert var å gi informasjon på familiene sine arenaer, eksempelvis i synagogen eller andre steder de oppholder seg. På den ene siden kan dette være fordelaktig da barneverntjenesten genuint viser at de respekterer deres oppholdssteder og tro. Samtidig vil det på den andre siden være viktig at tilnærmingen på dette området skjer på en forsiktig måte og at hver minoritetsfamilie vurderes individuelt. Dette for å ikke presse seg på, da noen kanskje ønsker deres arenaer for dem selv og at barnevernstjenesten ekskluderes her. Det vil trolig ikke være nok å publisere informasjon på internett og dele ut brosjyrer ettersom de kanskje ikke oppsøker denne informasjonen selv. Det å bidra til mer tilgjengelig informasjon vil sannsynligvis gjøre dem mer informert. Det vil ifølge Fylkesnes og Netland (2013, s. 228) være viktig, men samtidig er det viktig at informasjonen er forståelig.

En annen utfordring som ble uttrykt av informantene var barneverntjenestens manglende kunnskap om ulike kulturer. Selvsagt ville det vært ønskelig med god kunnskap om alle kulturer, men på samme tidspunkt er det ifølge Røkenes og Hanssen (2012, s. 199) begrenset i forhold til hvor mye kunnskap du kan ha om kulturen til de ulike menneskene du møter i jobben. Som en konsekvens av for lite kunnskap kan det tenkes at det kan skje feilattribuering, et eksempel på feilattribuering som kan forekomme med manglende kunnskap er «kulturifisering». Dette ved at manglende kunnskap om kulturen kan gjøre at barnevernspedagoger tolker atferden og holdninger ut i fra kulturen til vedkommende, når dette egentlig er individuelle egenskaper ved personen. Dersom de hadde hatt god nok kunnskap om den aktuelle kulturen kan det tenkes at de gjerne hadde sett de individuelle egenskapene ved personen, istedenfor å utelukkende tolke på grunnlag av kulturelle årsaker.

På den andre siden kan et for stort fokus på kulturen også føre til at vi glemmer de individuelle egenskapene eller situasjonene som familiene gjerne står i.

Tiltak informantene uttrykte for å få mer kunnskap om kulturene var å spørre familiene om de aktuelle kulturene de møtte på. Et slikt tiltak vil trolig gjøre at barnevernspedagoger får en bedre innsikt i den aktuelle kulturen til familien. Denne innsikten i kulturen til familien kan tenkes å være nyttig, ettersom det ifølge Røkenes og Hanssen (2012, s. 204) kan være kulturelle forskjeller i landene de kommer fra. I tillegg til å tilegne seg kunnskap om kulturene fra familiene ble det også uttrykt av informantene at det kunne være smart å tilegne seg kunnskap og informasjon om de ulike kulturene på forhånd. Det vil imidlertid være begrenset i forhold til hvor mye kunnskap en klarer å lære seg, og på grunnlag av det vil det trolig være hensiktsmessig slik Røkenes og Hanssen (2012, s. 199) forklarer, å møte mennesker med en respektfull- og åpen dialog. Dette kan se ut til å tydeliggjøre at hovedfokuset ikke skal være at det er kulturen du møter, men medmennesker som Røkenes og Hanssen (2012, s. 204) også påpeker.

En annen måte å tilegne seg kunnskap på var ifølge informantene å ha møter med kollegaer, drøfte saker sammen og bruke kompetansen som er på huset dersom noen kan mer om en kultur enn andre. Et slikt tiltak eller måte å tilegne seg kunnskap på kan se ut til å samsvare med Jávo (2010, s. 155) som også påpeker at både kulturkompetanse og kultursensitivitet bør øves og trenes på, samtidig som de med kulturelle erfaringer blir brukt som ressurser fremfor hindringer i nye saker. Ved å øve og trene kan det tenkes at kunnskapen blant ansatte heves, samtidig er det positivt at barnevernspedagoger i større grad ifølge Jávo (2010, s. 155) forstår familiers kulturelle erfaringer og situasjonen deres.

5.3 Kulturelle forskjeller – utfordringer og tiltak

Blant informantene ble det uttrykt at de opplevde det mer krevende eller «tøffere» å arbeide med saker hvor minoritetsfamilier var involvert, sammenlignet med saker hvor etnisk norske familier var involvert. Berg og Paulsen (2021, s. 20) belyser at flere barnevernsansatte vegrer seg for å arbeide med minoritetsfamilier over etnisk norske. Dersom dette er tilfellet blant informantene, vil det trolig samsvare med det Berg og Paulsen (2021, s. 20) belyser. Det ble imidlertid av enkelte informanter uttrykt at det også kunne være spennende å arbeide med saker hvor minoritetsfamilier var involvert. På den andre siden opplevde to informanter at det kunne være like krevende å arbeide med kulturer til etnisk norske familier, som ved kulturer til minoritetsfamilier.

Det kan tenkes å være flere ulike årsaker til at det er mer utfordrende å arbeide med minoritetsfamilier, noe informantene også uttrykte. En av årsakene kan tenkes å være at det eksisterer en manglende tillit til barnevernstjenesten. Denne manglende tilliten vil trolig bli styrket dersom minoritetsfamilier allerede har dårlige erfaringer med myndighetene. På grunnlag av dette kan det tenkes å være hensiktsmessig å sette av tid til å skape tillit hos minoritetsfamiliene, noe også Berg og Paulsen (2021, s. 32) påpeker er viktig for å skape trygge relasjoner. Samtidig som økt tillit kan bidra til å skape trygge relasjoner kan det også tenkes å øke legitimiteten til barnevernet. Det kan tenkes at dette kan være hensiktsmessig ettersom oppgavene er krevende og kan være utsatt for kritikk (Bunkholdt & Kvaran, 2015, s. 17; Havnen et al., 2020, s. 143). Manglende tillit er ikke bare kjent fenomen hos minoritetsfamiliene, men også blant etnisk norske (Havnen et al., 2020, s. 8), og det vil derfor være viktig å skape tillit uavhengig om det er minoritetsfamilier eller etnisk norske familier.

En annen årsak informantene uttrykte i forhold til at det kan være utfordrende å jobbe med minoritetsfamilier var at det til tider kunne være vanskelig at de hadde en annen kultur. Dette utdypet noen av informantene ved at kjente en redsel på at de aksepterte for mye i saker med andre kulturer. Denne redselen kan tenkes å komme av deres manglende kunnskap om kulturer som de har uttrykt, men også vanskeligheten av å avgjøre hva som eksempelvis er god nok omsorg. Omsorgen de har ovenfor deres barn er kanskje upåklagelig i deres kultur, men ikke god nok i landet vårt. Denne vurderingen kan tenkes å være utfordrende, noe Bunkholdt og Kvaran (2015, s. 163) også forklarer ved vanskeligheten av å avgjøre god nok omsorg når det er ulike kulturer involvert. Ettersom slike saker kan være komplekse kan det tenkes å være hensiktsmessig å gjøre vurderinger som ifølge Bunkholdt og Kvaran (2015, s. 163) ser på hva som skyldes deres kultur og hva som er akseptabel omsorg. Som informantene også uttrykte kan et tiltak være å benytte seg av kultur tolk, ettersom de gjerne har en bedre forståelse og kan gi en bedre forståelse av situasjonen. Det vil også være viktig å huske at ansatte i barnevernstjenesten er pliktet til å ha en kultursensitiv utøvelse jf. Bvl § 23. Samtidig som ansatte i barnevernstjenesten skal ha en kultursensitiv utøvelse kan det tenkes å være utfordringer knyttet til dette. En av utfordringene kan tenkes å være den Berg og Paulsen (2021, s. 25) trekker frem, som dreier seg om å enten ha «for lite fokus på kultur», eller «for mye fokus på kultur» i vurderingene som blir tatt. Det vil sannsynligvis være utfordrende å vite om fokuset er for stort eller for lite i vurderingene som blir gjort.

Som en motsetning til denne utfordringen uttrykte en av informantene at alle saker skulle bli gjort etter de samme lover og regler, men at det var viktig å forstå konteksten. Dette kan se ut til å samsvare med Bunkholdt og Kvaran (2015, s. 163) som mener at utgangspunktet i vurderingen skal verne om barnet uavhengig av etnisk tilhørighet eller kultur, hvor vurderinger gjøres etter like kriterier. På grunnlag av dette kan det se ut til at man uavhengig av etnisk tilhørighet eller kultur skal vise like mye respekt og finfølelse over religion, men på samme tidspunkt skal man ifølge Bunkholdt og Kvaran (2015, s. 163) ikke akseptere fysiske eller psykiske ytringer.

6.0 Avslutning

Denne oppgaven hadde som hensikt å besvare problemstillingen: Hvilke utfordringer kan oppstå i møte med foreldre med annen kulturell bakgrunn og hvordan forsøker barnevernsarbeiderne å imøtekomme/løse disse utfordringene?

Etter å ha sett på utfordringer som informantene uttrykte kan det antydes å være en rekke ulike utfordringer i arbeid med minoritetsfamilier med annen kulturell bakgrunn. Samtidig antydes det også å være en rekke ulike tiltak som kan være hensiktsmessige å benytte seg for barnevernstjenesten.

Utfordringer som kan se ut til å oppstå i møte med minoritetsfamilier er først og fremst ulikt språk, noe som videre kan føre til misforståelser. Til tross for at det ble brukt tolk for å bedre disse utfordringene kan det se ut til å være utfordringer knyttet til bruk av tolk også. Ulik kvalitet på tolker og ekstra informasjon som ikke har blitt sagt var noe av det som ble belyst som utfordrende. Ulike kulturer og usikkerhet rundt dette kan også se ut til å være utfordrende for ansatte i barnevernstjenesten. Videre kan det se ut til at barnevernstjenesten sin kunnskap om de ulike kulturene er for lav, samtidig som kunnskapen minoritetsfamiliene hadde om barnevernstjenesten også var for lav. Den lave eller manglende kunnskapen minoritetsfamiliene hadde om arbeidet til barnevernstjenesten kan se ut til å føre til at de føler på en frykt, for blant annet å bli fratatt barna deres.

Barnevernsarbeidere ser ut til å forsøke å imøtekomme disse utfordringene ved å bruke et enklere språk slik at de blir forstått bedre. Samtidig forsøker de å bruke tolk for å bedre kommunikasjonen, og her forsøker de å øve i forkant med tolken slik at samarbeidet blir bedre. Som et tiltak til å imøtekomme utfordringer knyttet til dårlige tolker så kan det se ut til å være hensiktsmessig å bytte tolk og gi tilbakemelding. For å bedre kunnskapen til minoritetsfamilier om barnevernstjenesten forsøkes det å gi god informasjon, gjerne på de stedene de befinner seg. Dette vil trolig redusere frykten og misforståelsene de har rundt arbeidet til barnevernstjenesten, samtidig som tilliten øker. Ansatte i barnevernstjenesten ser ut til å forsøke å heve kunnskapen om ulike kulturer gjennom en rekke ulike tiltak. Her forsøkes det å lære mer gjennom å spørre minoritetsfamiliene, ha møter, drøfte og øve med kollegaer.

7.0 Referanseliste

- Berg, B., Paulsen, V., Midjo, T., Haugen, G. M. D., Garvik, M. & Tøssebro, J. (2017). *Myter og realiteter: Innvandreres møter med barnevernet*. NTNU Samfunnsforskning AS.
https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Myter_og_realiteter_Innvandreres_moter_med_barnevernet.pdf
- Berg, B. & Paulsen, V. (2021). Myter og realiteter: innvandreres møte med barnevernet. I B. Berge & V. Paulsen. (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 20-34). Universitetsforlaget
- Berg, B & Paulsen, V. (2021). *Møter mellom minoriteter og barnevernet*. Universitetsforlaget * **189 sider**
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology*. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <http://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa> ***23 sider**
- Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5. utg.). Oxford University Press.
- Bufdir (2021, 9.februar). *Slik jobber barnevernet*.
https://bufdir.no/Barnevern/Om_barnevernet/Om_barnevernet/
- Bufdir (2021, 8. juli). *Barnevernstiltak til barn med innvandrerbakgrunn*. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.
https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern/Barnevernstiltak_blant_barn_med_ulik_landbakgrunn/
- Bunkholdt, V & Kvaran, I. (2015). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid* (1.utg.). Gyldendal akademisk
- Clarke, V. & Braun, V. (2013). *Teaching thematic analysis: Overcoming challenges and developing strategies for effective learning*. *The Psychologist*, 26(2), 120-123.

- Clarke, V., Braun, V. & Hayfield, N. (2015). Thematic analysis. I J. A. Smith (Red.)
Qualitative psychology - A practical guide to research methods (3. utg., s. 222-248).
SAGE Publications. ***26 sider**
- Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming* (2. utg.).
Universitetsforlaget. ***121 sider**
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Gyldendal. ***261 sider**
- Fylkesnes, M. K., & Netland, M. (2013). *God praksis i møte med etniske minoritetsfamilier I barnevernet: saksbehandleres og foreldres erfaringer*. Tidsskriftet Norges barnevern, 89(04), 221-232. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2012-04-02>
- Halvorsen, K. (2008). *Å forske på samfunnet - En innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Cappelen Akademisk Forlag.
- Havnen, K, J, S., Christiansen, Ø., Ljones, E, H., Lauritzen, C., Paulsen, V., Jarlby, F. & Vis, S, A (2020). Barnevernets undersøkelsesarbeid. Å medvirke når barnevernet undersøker. En studie av barn og foreldres medvirkning i barnevernets undersøkelsesarbeid (Delrapport 5). NTNU Regionalt kunnskapssenter for barn og unge- psykisk helse og barnevern.
<https://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/18926/article.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Holme, I. M. & Solvang, B. K. (1996). *Metodevalg og metodebruk* (3 utg.). TANO.
***339 sider**
- Jacobsen, D. I. (2010). *Forståelse, beskrivelse og forklaring: Innføring i metode for helse- og sosialfagene*. Høyskoleforlaget.

- Jávo, C. (2010). *Kulturens betydning for oppdragelse og atferdsproblemer: Transkulturell forståelse, veiledning og behandling*. Universitetsforlaget
- Kruuse, E. (2003). *Kvalitative forskningsmetoder i psykologi og beslægtede fag* (5. utg.). Dansk psykologisk Forlag. * **337 sider**
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* (2. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Kvale, S. & Rygge, J. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Gyldendal akademisk.
- NESH. (2021, desember). Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora. *De nasjonale forskningsetiske komiteene*.
<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>
- Postholm, M. B. (2020). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier* (2. utg.). Universitetsforlaget
- Rugkåsa, M., Ylvisaker, S. & Eide, K. (2017). *Barnevern i et minoritetsperspektiv – sosialt arbeid med barn og familier* (1. utg.). Gyldendal Akademisk. * **126 sider**
- Røkenes, O. H. & Hanssen, P. (2012). *Bære eller briste kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* (3. utg.). Fagbokforlaget
- Tjora, A. H. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (2. utg.). Gyldendal akademisk. ***327 sider**
- Walliman, N. (2018). *Research methods: The basics* (2. utg.). Routledge.

Weber, L. R., & Carter, A. I. (2003). *The Social Construction of Trust*. Springer Science Business Media. <https://doi.org/10.1007/978-1-4615-0779-6>

Yin, R. K. (2016). *Qualitative research from start to finish* (2. utg.). Guilford Press.

*** Valfritt pensum**

Til sammen 1073

7.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuguide

Innledningsvis vil jeg starte med en uformell samtale hvor intervjuer forklarer årsaken til gjennomførelse av undersøkelsen, i tillegg til å presentere seg selv. Etterpå vil intervjuer informere om formålet og bakgrunnen med prosjektet. Det vil også bli informert om hva jeg vil bruke intervjuet til, taushetsplikt og anonymitet. Til slutt vil intervjuer informere om at hele samtalen vil bli tatt opp av lydbånd.

Problemstilling 1: Hvilke utfordringer kan oppstå i møte med foreldre med annen kulturell bakgrunn?

Problemstilling 2: Hvordan forsøker barnevernsarbeiderne å imøtekomme/løse disse utfordringene?

Kunnskap/kompetanse

1. Har du møtt på utfordringer i møte med minoritetsfamilier?

- Hvilke utfordringer har du møtt på?
- Hvordan opplevde du utfordringene?

2. På hvilken måte tror du ulike kulturer kan påvirke samarbeidet?

- Hvilke erfaringer har du selv knyttet til dette?

3. I hvilken grad mener du kulturkompetanse er viktig i møte med andre kulturer?

- Har du erfaringer fra situasjoner hvor din kulturkompetanse spilte en rolle i samarbeidet mellom deg og personen med en annen kultur? Forklar hvordan dette opplevdes.
- Er det situasjoner hvor din kulturkompetanse ikke har vært tilstrekkelig? Hvordan opplevde du det? / Hvorfor tror du at slike situasjoner ikke har oppstått?

4. På hvilken måte kan din forforståelse påvirke samarbeidet mellom deg og klienten?

- Har du opplevd situasjoner hvor din forforståelse har påvirket samarbeidet?
På hvilken måte? Positivt / negativt?

5. Har du opplevd noen barrierer som kan hindre godt samarbeid i møte med andre minoriteter? Hvilke? / Hvorfor tror du ikke du har det?

- Språklige barrierer?
- Misforståelser?

6. Har det vært situasjoner hvor bruk av tolk har vært nødvendig under møte med minoritetsfamilier? Beskriv hvordan det opplevdes / hvorfor du ikke har hatt brukt for dette?

- I hvilken grad ser du på bruk av tolk som positivt eller negativt? Hvorfor?
- Utfordringer ved bruk av tolk

7. Har du opplevd at minoritetsfamilier har mistillit til barnevernet?

- Frykt for barnevernet
- Har minoritetsfamilier lite informasjon om barnevernet
- Tillit

8. Har du opplevd å ha ulike syn på hva som er «barnets beste»

- Ulike syn på hva som er god oppdragelse

9. Har dere informasjon om andre kulturer tilgjengelig på arbeidstedet

- Har dere tilstrekkelig med informasjon om andre kulturer
- Hva kunne du trenge som barnevernspedagog i barnevernet i møte med andre kulturer

Håndtering:

10. Dersom du opplevde utfordringer, hvordan ville du håndtert disse?

- Språk
- Ulike syn på barnets beste
- Mistillit

- Frykt
- Kulturkrasj

11. Ved saker omhandlende barn fra andre minoriteter, er det noe du gjør annerledes?

- Planlegger du annerledes eller helt likt? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Føler du slike saker er mer krevende/lettere? Hvorfor/hvorfor ikke?

Tiltak

12. Hvilke tiltak har arbeidsplassen din gjort for å løse disse utfordringene som oppstår

- Hvis de ikke har gjort noen tiltak, hva synes du om det?
- Hvilke tiltak anser du som fornuftige?

13. Hvilke tiltak fungerte når du opplevde ulike former for barrierer?

- Hvorfor fungerte disse?
- Er det noen tiltak du har opplevd som ikke fungerte? Hvilke?

14. Hvordan kan en gi informasjon til minoritetsfamilier om barnevernet for å bedre samarbeidet?

Vil du delta i forskningsprosjektet «Barnevernets opplevelser med minoritetsfamilier»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke barnevernets opplevelser med minoritetsfamilier. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med bachelorprosjekt mitt er å undersøke hvilke utfordringer barnevernsarbeidere kan erfare i møte med foreldre med annen kulturbakgrunn. Dette forskningsprosjektet vil også belyse ulike faktorer som eventuelt kan bedre disse utfordringene.. Funn fra studien kan ha relevans for videre forskning, og potensielt være positiv for arbeidet i barnevernet.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Stavanger v/ veileder Marte Tønning Otterlei og bachelorstudent Henriette Bjorland er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

For å kunne besvare problemstillingen i dette forskningsprosjektet er det nødvendig å inkludere ansatte i barnevernstjenesten. Disse vil ha erfaring fra å arbeide med familier med bakgrunn fra annen kultur.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å bli med på prosjektet, innebærer det å delta i et forskningsintervju omhandlende barnevernets utfordringer i møte med foreldre med annen kultur. Spørsmålene i intervjuet vil omhandle dine erfaringer og opplevelser i møte med andre minoriteter. Intervjuet vil ta ca. 40-60 minutter. Forutsatt at jeg får samtykke av deg, blir det lydopptak fra intervjuet. Intervjuet vil så transkriberes og lydopptaket vil da slettes. Dine svar vil deretter bli analysert sammen med andre intervjudeltakere sine svar.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke

samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Personer som vil ha tilgang til opplysningene vil være prosjektleder, bachelorstudent Henriette Bjorland og veileder Marte Tønning Otterlei. Informasjonen din vil bli anonymisert og det vil ikke være mulighet for andre og kjenne igjen dine opplysninger. «Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg erstatte med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data», lagre datamaterialet på forskningsserver, innelåst eller kryptert.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene slettes når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er i Juni 2022.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Jeg behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitetet i Stavanger, institutt for sosialfag har Personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene

å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende

å få slettet personopplysninger om deg

å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Prosjektansvarlig: Henriette Bjorland, +47298890, henrieh@hotmail.com

Hovedveileder: Marte Tønning Otterlei, +4751833629, marte.t.otterlei@uis.no

Vårt personvernombud: E- post: personvernombud@uis.no

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon:

53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig: Marte Tønning Otterlei

Student: Henriette Bjorland Hansen

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «*Barnevernets opplevelser med minoritetsfamilier*», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- Å delta i forskningsprosjektet «Barnevernets opplevelser med minoritetsfamilier»
- Å delta i individuelt intervju og at det blir tatt lydopptak
- Jeg samtykker at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. juni 2022
- Jeg har mottatt informasjon og vil delta.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vurdering

Referansenummer

338271

Prosjekttittel

Barnevernets opplevelser med minoritetsfamilier

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Stavanger / Det samfunnsvitenskapelige fakultet / Institutt for sosialfag

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Marte Tønning Otterlei, marte.t.otterlei@uis.no, tlf: 51833629

Type prosjekt

Studentprosjekt, bachelorstudium

Kontaktinformasjon, student

Henriette Bjorland, henrieh@hotmail.com, tlf: 47298890

Prosjektperiode

14.02.2022 - 01.06.2022

Vurdering (1)

03.02.2022 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 03.02.2022. Behandlingen kan starte.

ANSATTE I BARNEVERNET SIN TAUSHETSPLIKT

Ansatte i barnevernet har taushetsplikt, og det er viktig at intervjuene gjennomføres slik at det ikke samles inn opplysninger som kan identifisere enkeltbarn, deres foreldre eller avsløre taushetsbelagt informasjon. Vi anbefaler at du er spesielt oppmerksom på at ikke bare navn, men også identifiserende bakgrunnsopplysninger må utelates, som for eksempel alder, kjønn, kommune, opprinnelsesland, diagnoser og eventuelle spesielle hendelser. Vi forutsetter også at dere er forsiktig ved å bruke eksempler under intervjuene.

Studenten og den ansatte har et felles ansvar for det ikke kommer frem taushetsbelagte opplysninger under intervjuet. Vi anbefaler derfor at studenten minner om taushetsplikten før intervjuet starter.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til den datoen som er oppgitt i meldeskjemaet.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Personverntjenester vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

Dersom du benytter en databehandler i prosjektet må behandlingen oppfylle kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema> Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Personverntjenester vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!